

Ohppiide ja ovddasteddjide

Diedut boahku birra difteriija, doangegeasáhaga, saidnangosahaga ja polio vuostá (DTP-IPV-boahku) ja miehtanskovvi

Nationála mánáidboahkuhanprográmmas fállujuvvo 2. luohká (7–8 jahkásaččaide) a ohppiide odasmahttinboahku difteriija, doangegeasáhaga, saidnangosahaga ja polio vuostá. Mánáidboahkuhanprográmmas addojuvvo dát boahku golmma háve máná vuosttaš eallinjagi áigge. Bisuhan dihte buori suodjaleami fállujuvvo dál odasmahttinboahku. Ohppiide fállujuvvo odda odasmahttinattus daid seamma dávdadaid vuostá 10. luohkás.

Dávdadaid birra

Difteriija lea fáhkka infekšuvdna bajit vuoignanoliin mii boahdá difteriijabaktearain. Baktearat ráhkadit mirkkoávdnasiid mat bohttehit šliivevasi hirmbadit čoddagis nu ahte šaddá váttis soignat. Mirkkoávdnasat sáhttet maid fallehit váibmo-, vuoivvas- ja nearvagoddosa. Dávddas sáhtta jápmit, ja dat gávdno ain muhtin osiin Eurohpás ja eará máilmmiosiin.

Doangegeasáhat (tetanus) boahdá baktearas mii sáhtta gávdnot eatnamis. Bakteara ráhkada mirkkoávdnasiid mat fallehit nearvafierpmi ja dagahit deahkkedoanguma ja bávččas geasáhagaid. Njoammuma sáhtta oážžut go bakteriiija beassá hávvái. Dávddas lea alla jámolašvuolta, muhto dat ii njoamo olbmoss olbmui. Doangegeasáhat lea hárvvit Davviriikkain go lieggasat guovlluin.

Saidnangosahat (Pertussis) lea vuoignahatvuolši mii dagaha guhkesáigásaš (6–12 vahkku) ja garra gosahatdohppehallamiid. Saidnangosahat sáhtta dagahit ahte njuoratmáná dahje smávvamáná heaitá vuoignamis, vuoignamašvigi oksygenaváilevuoda geažil, ja hárvvenáš dilálašvuodain sáhtta maid jápmit. Maiddái stuorát mánáide ja rávisolbmuid sáhtta dávda dagahit guhkesáigásaš givssiid. Dávda lea hui njoammu. Ovdal go boahkuheapmi álggahuvvui, ožžo lagabui 100 % olbmuid dávdda.

Poliomyelihtta lea virusdávda mii dábálaččat addá nuorvodávdamearkkaid, bákčasiid rupmašii dahje čovjevigi. Dat sáhtta dagahit vuoignášvuolši (encefalitt) ja bistevas lámisvuoda. Dávddas sáhtta maid jápmit. Norggas ii leat dál polio, muhto olbmuid geat eai leat boahkuhuvvon sáhtta njoammut mátkkiin ja viidáset njoammut earáide geat eai leat boahkuhuvvon go máhccet ruovttoluotta.

Boahku birra

Boahku mii geavahuvvo lea Tetravac. Jus Tetravac ii leat oážžumis, geavahuvvo ideanttalaš boahkuheapmi Tetraxim (seamma buvttadeaddji ja seamma sisdoallu). Muhtimat sáhttet oážžut gaskaboddosaš ruvssodemiid, bákčasiid ja boahkosadji sáhtta bohtanit. Muhtimat ožžot geahppa febera. Eanet diedut vejolaš liigeváikkuhusaid birra Tetravac/Tetraxim maŋŋá gávdnojit Tetravac vuolde Direktoráhta medisiinnalaš buktagiid neahttasiiddus: www.legemiddelsok.no (girjedárogiillii).

Ovdal boahkuheami – muhte diedihit dearvvašvuodabuohccidivššárii

Muital jus mánás lea allergiija dahje lea ovdal leamaš garra allergalaš reakšuvdna (beroškeahhtá mii lea sivvan dasa). Diedit maiddái jus máná lea ožžon doangegeasáhatboahku maŋimuš jagi dahje oážžu allergiijaboahkuheami (hyposensibiliseren). Miehtanskovvi devdojuvvo ja addojuvvo dearvvašvuodabuohccidivššárii. Boahkuide mat leat mánáidboahkuhanprográmmas, leat doarvái ahte okta váhnemiin dahje eará olmmoš geas lea váhnenovddasvástádusmiehtá (Lov om pasient- og brukerrettigheter §4-4).

Boahku lea plánejuvvon:

Dáhton:	Báiki:
Dearvvašvuodabuohccidivššár:	Telefonnummar:

Miehtanskovvi váhnemiidda/ ovddasteddjiide

Oahppi namma: _____ Riegádandáhton: _____
Luohkká: _____

Mun/moai háliidetne ahte mu/munno mánná galgá boahkuhuvvot difterija, doangegeasáhaga, saidnangosahaga ja polio vuostá:

Juo

In/ean

Ovddasteaddji geas lea váhnenovddasvástádus (čále čielgasit):

Namma: _____

Vuolláičála: _____ Telefonnummar: _____

Máná relevánta dearvvašvuodadieđut:

Buot dieđut gávdnojit min neahttasiidduin

Buot dieđut boahku birra difterija, doangegeasáhaga, saidnangosahaga ja polio vuostá gávdnojit min neahttasiidduin: www.fhi.no/bvp/dtp-ipv (girjedárogillii).

